

цитѣ назадъ въ Пандерало] въ окаянно положение —боси, полуголи, испокъсани отъ денонощното ходене безъ никакъвъ пѣтъ по скалитѣ, изнемощѣли отъ гладъ (по нѣколко дни ели само трева и листѣ) измѣчени отъ болѣсти причинени отъ гладъ, дѣждъ и нощния планински студъ, и наскърбени отъ злочестия край на походътъ!

Хайдушкитѣ войводи съ това несполучливо и почти безумно ходене по Балканътъ изгубиха всичката си важность. Останалитѣ отъ ония 1300 доброволци като се умножиха до нѣколко хиляди съ други, които бѣха дошли отъ Влашко и Турция, обучиха се отъ руски офицери и унтеръ-офицери. Подъ името Русско-Българска бригада тѣ се отличиха въ боятъ при Делиградъ и Алексинацъ, гдѣто генералъ Черняевъ съ около 50,000 въоръжени селяни и доброволци така дълго врѣме можа да се държи противъ преголѣмата сила отъ редовни турски войски! *)

Между това Българското питанье бѣше излѣзло на първо мѣсто. До сега се говореше само за Босна и Херцеговина, а подиръ «кланията» дойде редъ на Автономия и за България. Какво годѣ основание бѣше вече готово за да се въведе самоуправление въ България — съ опредѣлени граници автономната църква. А църквата бѣше длъжна да се постараетъ за достиганьето на това самоуправление. Съ съдѣйствието на Екзархътъ отъ Българский народъ се испратиха на западъ двама представители да поработятъ

*) Напоследъкъ войската на Черняева не считаше повече борци. Всичкитѣ Русси бѣха около 1800 доброволци и 600 офицери.